

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку із забезпеченням мінімізації адміністративного тиску при здійсненні державного контролю у сфері господарської діяльності

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Закон України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2007, № 29, ст. 389 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

"ЗАКОН УКРАЇНИ

Про основні засади державного контролю у сфері господарської діяльності

Цей Закон визначає правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного контролю у сфері господарської діяльності, повноваження, права, обов'язки та відповідальність органів державного контролю та їх посадових осіб і суб'єктів господарювання під час здійснення державного контролю.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі зазначені нижче терміни вживаються в такому значенні:

державний контроль у сфері господарської діяльності (далі - державний контроль) - діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, (далі - органи державного контролю) в межах повноважень, передбачених безпосередньо законом, що здійснюється виключно до тих суб'єктів господарювання, господарська діяльність яких створює значну небезпеку конституційним правам, життю та здоров'ю людини, майну та майновим правам фізичної чи юридичної особи та/або навколишньому середовищу.

Перелік видів господарської діяльності, що створюють значну небезпеку конституційним правам, життю та здоров'ю людини, майну та майновим правам

фізичної чи юридичної особи та/або навколишньому середовищу встановлюється Кабінетом Міністрів України;

істотна шкода – втрата людиною життя або стійка та тривала (понад одного місяця) втрата працездатності, інша шкода здоров'ю, яка потребує тривалого лікування або шкода навколишньому середовищу шляхом його забруднення, що повністю виключає можливість або протягом тривалого часу унеможливорює користуватися відповідними природними ресурсами та вимагає проведення відповідних відновлювальних заходів;

реальна небезпека – очевидна можливість завдання істотної шкоди, обов'язок доказування якої у суді покладається на орган державного контролю;

ризик - кількісна міра небезпеки, що враховує ймовірність виникнення негативних наслідків від здійснення господарської діяльності та можливий розмір втрат від них;

розпорядження органу державного контролю - прийняте за наслідками перевірки на підставі складеного акта та обов'язкове для виконання письмове рішення органу державного контролю що містить вимогу щодо усунення виявлених порушень у визначені строки та можливе застосування санкцій;

треті особи - юридичні та фізичні особи (адвокати, аудитори, члени громадських організацій, уповноважені представники організації роботодавців, їх об'єднань та інші), які залучаються суб'єктами господарювання в ході здійснення заходів державного нагляду (контролю)..

Стаття 2. Сфера дії цього Закону

Дія цього Закону поширюється на всі відносини, пов'язані зі здійсненням державного контролю у сфері господарської діяльності, крім випадків, встановлених у частині другій цієї статті.

Дія цього Закону не поширюється на відносини, що виникають під час здійснення: контролю органами державної фіскальної служби; контролю Національного банку України; контролю Рахункової палати України; фінансового моніторингу; страхового нагляду; нагляду у сфері цивільної авіації, контролю при проведенні оперативно-розшукової діяльності, дізнання, прокурорського нагляду, досудового слідства і правосуддя.

Контроль за додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов здійснюється органами ліцензування у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності."

Стаття 3. Загальні засади державного контролю у сфері господарської діяльності

1. Державний контроль у сфері господарської діяльності здійснюється виключно уповноваженими органами державного контролю відповідно до закону. Орган державного контролю не може здійснювати державний контроль у відповідній сфері господарської діяльності, якщо закон прямо не уповноважує такий орган на здійснення державного контролю у такій сфері або не визначає повноваження такого органу під час здійснення державного контролю.

2. Виключно законами України визначаються:

- 1) державні органи, уповноважені здійснювати державний контроль у відповідній сфері господарської діяльності;
- 2) види господарської діяльності, які є предметом державного контролю;
- 3) повноваження органів державного контролю щодо форм державного контролю та досудового зупинення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг суб'єктом господарювання;
- 4) вичерпний перелік підстав для досудового зупинення господарської діяльності;
- 5) санкції за порушення вимог законодавства і перелік порушень, які є підставою для видачі органом державного контролю розпорядження про усунення виявлених порушень.

3. Державний контроль в сфері господарської діяльності здійснюється виключно у формі моніторингу та перевірок.

4. Посадовій особі органу державного контролю забороняється здійснювати державний контроль щодо суб'єктів господарювання, з якими (або із службовими особами яких) посадова особа перебуває в родинних стосунках.

5. У разі якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого відповідно до закону, припускає неоднозначне тлумачення прав і обов'язків суб'єкта господарювання або органу державного контролю та його посадових осіб, рішення приймається на користь суб'єкта господарювання.

6. Під час здійснення державного контролю посадові особи органу державного контролю зобов'язані зберігати комерційну таємницю суб'єкта господарювання. Інформація, доступ до якої обмежено законом та яка була одержана посадовою особою органу державного контролю під час здійснення державного контролю, може використовуватися виключно в порядку, встановленому законом. Органи державного контролю забезпечують спеціальний режим захисту та доступу до інформації, що є комерційною таємницею, згідно з вимогами закону.

7. Орган державного контролю зобов'язаний готувати та щорічно до 1 квітня оприлюднювати на власному офіційному веб-сайті звіти про подані до суду позовні заяви про проведення перевірок, про призупинення господарської діяльності під час

проведення державного контролю та про результати проведених перевірок за минулий рік.

8. Проведення перевірок суб'єкта господарювання, що здійснюються одночасно з одних тих самих питань, забороняється.

Стаття 4. Моніторинг

1. Моніторинг, як форма державного контролю у сфері господарської діяльності, полягає у здійсненні органом державного контролю (його уповноваженими посадовими особами) зовнішнього спостереження за господарською діяльністю відповідного суб'єкта господарювання та наслідками її провадження, без безпосереднього залучення такого суб'єкта.

2. Моніторинг провадиться уповноваженим органом державного контролю шляхом збирання та наступного аналізу відомостей про господарську діяльність відповідних суб'єктів господарювання.

Збирання відомостей здійснюється виключно із використанням загальнодоступних джерел, статистичних даних, даних інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, відомостей публічних кадастрів, реєстрів та інформаційних систем, соціологічних та інших опитувань, досліджень, вишукувань, аудіо-, візуальних та інших натурних спостережень, а також з наданих органу державного контролю звернень та скарг конкретних фізичних та юридичних осіб, громадських об'єднань щодо стану дотримання такими суб'єктами встановлених законодавством правил здійснення господарської діяльності у сфері, щодо якої проводиться моніторинг.

3. Порядок, обсяг, спосіб, періодичність (або безперервність) проведення моніторингу визначається відповідним органом державного контролю.

4. Здійснення моніторингу не може будь-яким чином обмежувати або перешкоджати діяльності суб'єкта господарювання, ставити під сумнів його чесне ім'я та ділову репутацію, призводити до будь-яких витрат з його боку, а також не може передбачати будь який доступ до рухомого чи нерухомого майна (земельних ділянок, приміщень тощо), яке належить суб'єкту господарювання, якщо такий доступ не є загальнодоступним за правилами, встановленими законом та відповідним суб'єктом господарювання.

5. Виявлення за результатами проведення моніторингу відомостей, що прямо вказують або дають достатньо підстав вважати, що має місце порушення суб'єктом господарювання встановлених законодавством правил здійснення господарської діяльності у відповідній сфері є підставою для проведення перевірки такого суб'єкта в порядку, визначеному цим Законом.

Стаття 5. Перевірка

1. Перевірка, як форма державного контролю у сфері господарської діяльності, полягає у встановленні компетентним органом державного контролю (його

уповноваженими посадовими особами) в порядку та у спосіб, що визначені цим Законом, юридично значущих фактів щодо стану дотримання суб'єктом господарювання передбачених законодавством вимог у відповідній сфері господарювання, з безпосереднім залученням такого суб'єкту господарювання до проведення відповідних дій.

2. Предмет перевірки (перелік питань, що підлягають з'ясуванню) визначається на підставі фактичних даних, отриманих в процесі здійснення моніторингу, з урахуванням встановлених законодавством ступенів ризику.

3. Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення господарської діяльності, переліки питань, що підлягають з'ясуванню під час здійснення державного контролю, а також заходи контролю, які можуть здійснюватися в рамках проведення перевірки суб'єкта господарської діяльності, затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням органу державного контролю та підлягають обов'язковому оприлюдненню на офіційному веб-сайті відповідного органу державного контролю в мережі Інтернет.

4. У межах переліку питань кожен орган державного контролю залежно від цілей перевірки може самостійно визначити питання, які підлягають з'ясуванню під час здійснення перевірки конкретного суб'єкта господарювання.

Стаття 6. Підстави проведення перевірки

1. Орган державного контролю має право проводити перевірку виключно за рішенням суду.

2. Підставами для ухвалення судом рішення про проведення перевірки є:

1) встановлення під час здійснення моніторингу відомостей, що прямо вказують або дають достатньо підстав вважати, що має місце порушення конкретним суб'єктом (суб'єктами) господарювання встановлених законодавством правил здійснення господарської діяльності у відповідній сфері господарювання, у тому числі виявлення недостовірних або суперечливих даних, вказаних у документах обов'язкової звітності, поданих суб'єктом господарювання;

2) з'ясування виконання суб'єктом господарювання розпорядження про усунення порушень вимог законодавства, виданих за результатами проведення перевірки, якщо у встановленому порядку він не надасть відомостей про підтвердження усунення порушень, що були виявлені в результаті попередньої перевірки;

3) реальна небезпека завдання або фактичне завдання істотної шкоди.

3. Суд приймає рішення про проведення перевірки відповідного суб'єкта господарювання лише у випадку, якщо орган державного контролю надав йому докази порушення таким суб'єктом вимог, встановлених законодавством України.

4. Порядок розгляду та вирішення судом питання про проведення перевірки господарської діяльності суб'єкту господарювання визначається Кодексом адміністративного судочинства України.

5. Суб'єкт господарювання повинен бути належним чином ознайомлений зі змістом судового рішення про проведення перевірки (у тому числі шляхом надання (надсиланням рекомендованим листом з описом вкладеного) йому копії такого рішення).

Стаття 7. Порядок проведення перевірки

1. Перевірка здійснюється за місцем знаходження суб'єкта господарювання його відокремленого підрозділу (підрозділів), місцем розташування структурних підрозділів, через які здійснюється господарська діяльність такого суб'єкту (виїзна перевірка) та/або у приміщенні органу державного контролю. Місце проведення перевірки визначається виходячи з затверджених судом заходів контролю.

2. Орган державного контролю має право перевіряти суб'єкта господарювання виключно з тих питань та в межах тих заходів контролю, які зазначені в судовому рішенні про проведення перевірки.

3. Після отримання органом державного контролю копії рішення суду про проведення перевірки такий орган оформляє направлення на перевірку. Направлення на перевірку підписується керівником відповідного органу державного контролю або заступником керівника (із зазначенням прізвища, ім'я та по батькові) і засвідчується печаткою такого органу.

У направленні на перевірку зазначаються:

- 1) найменування органу державного контролю, що здійснює перевірку;
- 2) найменування суб'єкта господарювання та/або його відокремленого підрозділу або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, щодо діяльності яких здійснюється перевірка;
- 3) місцезнаходження суб'єкта господарювання та/або його відокремленого підрозділу, щодо діяльності яких здійснюється перевірка;
- 4) номер і дата судового рішення про проведення перевірки;
- 5) перелік посадових осіб, які беруть участь у здійсненні перевірки, із зазначенням їх посади, прізвища, ім'я та по батькові. Зміна персонального складу осіб, що направляються на перевірку може змінюватися в процесі її проведення шляхом видання наказу керівника органу державного контролю та не впливає на її результати;
- б) дата початку та дата закінчення перевірки.

4. Перед початком здійснення перевірки посадові особи органу державного контролю зобов'язані:

1) пред'явити керівнику (уповноваженій ним особі) юридичної особи, що є підконтрольним суб'єктом господарювання, особі, уповноваженій вести справи відповідного товариства або фізичній особі-підприємцю направлення на перевірку та службове посвідчення, що засвідчує посадову особу органу державного контролю;

2) надати підконтрольному суб'єкту господарювання копію відповідного судового рішення та копію направлення на перевірку;

3) у разі проведення виїзної перевірки внести запис про час початку, підстави здійснення та посадових осіб, що здійснюють перевірку, до журналу перевірок суб'єкта господарювання (за його наявності).

5. Посадова особа органу державного контролю не має права здійснювати перевірку суб'єкта господарювання без наявності направлення на перевірку та/або службового посвідчення. Суб'єкт господарювання має право не допускати посадових осіб органу державного контролю до здійснення перевірки, якщо вони не пред'явили документів (їх копій), передбачених цією статтею.

6. Перевірка здійснюється у розумний строк, який не може перевищувати десяти робочих днів, а для суб'єктів мікро- та малого підприємництва - п'яти робочих днів. Допускається однократне продовження строку перевірки в судовому порядку не більше ніж на десять робочих днів виключно при наявності об'єктивних підстав для цього та з урахуванням результатів заходів контролю, які були проведені під час здійснення перевірки.

7. Не допускається здійснення перевірки у святкові, вихідні дні та у нічний час (з 22 до 6 години), крім випадків коли робочим часом підконтрольного суб'єкта господарювання, який встановлений його правилами внутрішнього трудового розпорядку, є виключно нічний час або коли існує реальна небезпека завдання істотної шкоди.

8. Перевірка здійснюється у присутності керівника (заступника керівника), учасника, який уповноважений вести справи відповідного суб'єкта господарювання-юридичної особи, фізичної особи-підприємця або уповноваженої ними особи.

9. Органи державного контролю та суб'єкти господарювання мають право фіксувати процес здійснення перевірки чи кожний окремий захід засобами аудіо- та відеотехніки, якщо це не перешкоджає її здійсненню.

10. Посадові особи органу державного контролю з метою з'ясування обставин, які мають значення для проведення перевірки, здійснюють у межах повноважень, передбачених законом, наступні заходи контролю: огляд територій або приміщень, які використовуються для провадження господарської діяльності; огляд документів чи предметів; відбір зразків продукції; призначення експертизи; одержання пояснень, довідок, документів, відомостей з питань, що виникають під час державного контролю якщо це прямо передбачено рішенням суду.

11. Під час проведення перевірки не допускається вилучення у суб'єктів господарювання оригіналів фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів, а також комп'ютерів, серверів, їх частин, крім випадків, передбачених кримінальним процесуальним законодавством.

Стаття 8. Акт перевірки

1. У разі виявлення за результатами здійснення перевірки порушень вимог законодавства посадова особа органу державного контролю, складає акт перевірки. Акт

перевірки, складений відповідно до цього Закону, у розумінні законодавства про адміністративне судочинство вважається рішенням суб'єкту владних повноважень.

2. Акт перевірки повинен містити такі відомості:

- 1) дату складення акта;
- 2) найменування органу державного контролю, що здійснив перевірку;
- 3) посаду, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи (осіб), яка здійснила перевірку;
- 4) найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, щодо яких здійснювалася перевірка;
- 5) предмет перевірки, перелік питань, що підлягали з'ясуванню під час здійснення державного контролю та фактично були з'ясовані, заходи контролю, які були здійснені під час перевірки;
- 6) стан виконання вимог законодавства суб'єктом господарювання;
- 7) детальний опис виявленого порушення з посиланням на відповідну норму закону, вимоги якої були порушені.

3. Акт перевірки складається в останній день перевірку у двох аутентичних примірниках, які підписуються посадовими особами органу державного контролю, що здійснювали перевірку на момент її завершення, та суб'єктом господарювання або уповноваженою ним особою.

У разі відмови суб'єкта господарювання (уповноваженої ним особи) підписати акт перевірки посадова особа органу державного контролю вносить до такого акта відповідний запис.

Один примірник акта вручається суб'єкту господарювання або уповноваженій ним особі, а другий - зберігається в органі державного контролю. Скан-копія акта надсилається на електронну пошту суб'єкта господарювання, діяльність якого була перевірена.

4. Якщо суб'єкт господарювання не погоджується зі змістом складеного акту перевірки, він підписує його із зауваженнями. Зауваження суб'єкта господарювання щодо здійснення державного контролю є невід'ємною частиною акту перевірки.

5. У разі, якщо акт перевірки не був складений в строк, передбачений частиною третьою цієї статті, вважається, що перевірка завершена та є такою, що не виявила порушень відповідним суб'єктом господарювання порядку здійснення господарської діяльності.

6. У разі якщо під час здійснення перевірки будуть виявлені факти, що можуть свідчити про вчинення адміністративного правопорушення або кримінального законодавства, всі необхідні документи передаються відповідним державним органам.

Стаття 9. Наслідки складання акту перевірки.

1. Акт перевірки є підставою для видання керівником органу державного контролю або його заступником розпорядження про усунення порушень, виявлених під час здійснення перевірки (надалі – розпорядження) та/або звернення до

адміністративного суду з позовною заявою про призупинення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг (надалі – заява про призупинення господарської діяльності) відповідним суб'єктом господарювання.

2. Розпорядження повинно містити такі відомості:

- 1) дату складення;
- 2) найменування органу державного контролю, що здійснив перевірку та склав розпорядження;
- 3) прізвище, ім'я та по батькові, посаду посадової особи, яка склала розпорядження;
- 4) найменування та місцезнаходження юридичної особи - суб'єкта господарювання, прізвище, ім'я та по батькові її керівника (уповноваженої ним особи) або прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання фізичної особи - підприємця, щодо яких здійснювалася перевірка;
- 5) прізвище, ім'я та по батькові осіб, які брали участь у здійсненні перевірки;
- 6) короткий зміст акта перевірки;
- 7) термін усунення виявлених порушень з зазначенням порядку та форми повідомлення суб'єктом господарювання відповідний орган державного контролю про їх усунення (крім порушень, що стали підставою для звернення до суду з заявою про призупинення господарської діяльності);
- 8) санкції, передбачені законом, у разі їх застосування до суб'єкта господарювання.

3. Розпорядження складається протягом п'яти робочих днів з дня складення акта перевірки у двох примірниках: один примірник надається (скан-копія надсилається на електронну пошту) суб'єкту господарювання чи уповноваженій ним особі для виконання, а другий примірник з підписом суб'єкта господарювання або уповноваженої ним особи залишається в органі державного контролю.

4. У разі відмови суб'єкта господарювання або уповноваженої ним особи від отримання розпорядження воно направляється рекомендованим листом з описом вкладення, а на копії розпорядження, який залишається в органі державного контролю, проставляються відповідний вихідний номер і дата направлення.

5. Розпорядження може бути оскаржене до відповідного центрального органу виконавчої влади або суду в установленому законом порядку.

6. У разі якщо обґрунтованість застосування до суб'єкта господарювання санкцій, зазначених у розпорядженні, відповідно до закону має бути підтверджена адміністративним судом, зазначені в такому документі строки усунення виявлених порушень, обраховуються з дня набрання законної сили відповідного рішення адміністративного суду.

7. Невиконання розпорядження суб'єктом господарювання тягне за собою застосування до нього штрафних санкцій згідно із законом.

Стаття 10. Порядок призупинення господарської діяльності в процесі здійснення державного контролю.

1. Повне або часткове призупинення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг суб'єктами господарювання (надалі – призупинення господарської діяльності) в процесі здійснення державного контролю (при безпосередньому здійсненні перевірки або після її завершення та складання акту перевірки) може бути застосовано виключно за рішенням суду.

2. Призупинення господарської діяльності безпосередньо під час здійснення перевірки допускається у виключних випадках, коли існує реальна небезпека завдання істотної шкоди.

3. При наявності підстав, передбачених частиною другою цієї статті, орган державного контролю, що здійснює перевірку, самостійно приймає рішення про призупинення господарської діяльності та протягом 24 годин з моменту його прийняття повинен звернутися до адміністративного суду з відповідною позовною заявою.

4. Призупинення господарської діяльності на підставі акта перевірки, в ході якої виявлені порушення вимог законодавства, здійснюється за наявності необхідних підстав у порядку та строки, встановлені законом, на основі відповідного позову органу державного контролю до адміністративного суду.

5. В позовній заяві та ухваленому щодо неї судовому рішенні про призупинення господарської діяльності зазначаються відомості про строк, на який призупиняється господарська діяльність, характер призупинення (повне або часткове), форма та порядок повідомлення суб'єктом господарювання відповідного органу державного контролю про усунення порушень.

6. Якщо суд відмовив в ухваленні рішення про призупинення господарської діяльності всі заходи контролю, що проводились під час здійснення перевірки, повинні бути негайно припинені, а вилучені оригінали документів та майно повернені суб'єкту господарювання. Якщо це буде не можливо, держава відшкодовує суб'єкту господарювання завдані цим збитки.

7. Відновлення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг суб'єктами господарювання після призупинення господарської діяльності можливе з моменту вручення органу державного контролю, який ініціював призупинення або відправлення суб'єктом господарювання рекомендованим листом з описом вкладення письмового повідомлення про усунення виявлених порушень.

Стаття 11. Повноваження органу державного контролю

1. Орган державного контролю в межах повноважень, передбачених законом, під час здійснення моніторингу має право:

здійснювати збір, аналізу відомостей про господарську діяльність відповідних суб'єктів господарювання;

використовувати загальнодоступні інформаційні джерела, статистичні дані;
звертатися з письмовими запитами до інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування для отримання відомостей публічних кадастрів, реєстрів та інформаційних систем;

використовувати дані соціологічних та інших опитувань, досліджень, вишукувань, аудіо-, візуальних та інших натурних спостережень;

здійснювати аналіз звернень та скарг фізичних та юридичних осіб, громадських об'єднань щодо стану дотримання відповідними суб'єктами господарювання встановленого законодавством порядку здійснення господарської діяльності у сфері господарювання, щодо якої проводиться моніторинг;

доступу до рухомого чи нерухомого майна, яке належить суб'єкту господарювання (у тому числі до земельних ділянок, приміщень, транспортних засобів тощо), якщо такий доступ є загальнодоступним за правилами, встановленими законом та самим суб'єктом господарювання.

2. Орган державного контролю в межах повноважень, передбачених законом, під час здійснення перевірки має право:

здійснювати заходи контролю, передбачені цим Законом, у тому числі: здійснювати огляд приміщень, земельних ділянок, транспортних засобів, відбирати зразки продукції, призначати експертизу, одержувати пояснення, довідки, документи, відомості з питань, що виникають під час державного контролю тощо відповідно до закону та рішення суду;

у випадках та порядку, встановлених цим Законом призупиняти господарську діяльність відповідного суб'єкта господарювання;

надавати (надсилати) суб'єктам господарювання обов'язкові для виконання розпорядження про усунення виявлених порушень;

вимагати припинення дій, які перешкоджають здійсненню державного контролю;

накладати штрафні санкції та вживати інші заходи, передбачені законом.

3. Органи державного контролю та їх посадові особи під час здійснення державного контролю (моніторингу та перевірок) зобов'язані:

повно, об'єктивно та неупереджено здійснювати державний контроль у межах повноважень, передбачених законом;

дотримуватися ділової етики у взаємовідносинах із суб'єктами господарювання;

не втручатися і не перешкоджати здійсненню господарської діяльності під час здійснення контролю, якщо не створюється реальна небезпека завдання істотної шкоди життю та здоров'ю людей, майну та навколишньому середовищу;

забезпечувати нерозголошення комерційної таємниці суб'єкта господарювання, що стає доступною посадовим особам органу державного контролю у ході здійснення контролю;

ознайомити керівника суб'єкта господарювання (його заступника), фізичну особу-підприємця або уповноважену ними особу з результатами державного контролю в строки, передбачені законом;

надавати суб'єкту господарювання на його письмовий запит консультаційну допомогу щодо питань, безпосередньо пов'язаних зі здійснення державного контролю;

дотримуватися встановлених законом загальних засад, вимог та порядку здійснення державного контролю, у тому числі щодо надання суб'єкту господарювання певних документів, пред'явлення посадовими особами службових посвідчень, реєстрації посадових осіб у журналі перевірок суб'єкта господарювання тощо;

не перешкоджати реалізації прав суб'єктів господарювання на будь-який законний захист, у тому числі третіми особами;

оприлюднювати передбачені законом відомості, про порядок здійснення державного контролю (за виключенням змісту відповідних позовних заяв та актів перевірок), у тому числі шляхом їх розміщення на офіційному веб-сайті в мережі Інтернет;

ознайомлювати суб'єктів господарювання з їх правами в процесі проведення перевірок.

Стаття 12. Права суб'єкта господарювання

Суб'єкт господарювання під час здійснення державного контролю має право:

1) вимагати від посадових осіб органу державного контролю додержання вимог законодавства;

2) перевіряти наявність у посадових осіб органу державного контролю службового посвідчення і одержувати копії направлення на проведення перевірки та інших документів, передбачених цим Законом;

3) не допускати посадових осіб органу державного контролю до здійснення перевірки, якщо посадова особа органу державного контролю не зробила відповідний запис у журналі перевірок (за його наявності), або не надала копії документів, передбачених цим Законом, або якщо надані документи не відповідають вимогам цього Закону;

4) бути присутнім особисто чи через уповноваженого представника під час прийняття рішення суду про проведення перевірки, про призупинення господарської діяльності та безпосередньо під час здійснення перевірки;

5) вимагати нерозголошення інформації, що є комерційною таємницею або конфіденційною інформацією суб'єкта господарювання;

6) одержувати для ознайомлення акт перевірки, складений у встановлений строк органами державного контролю;

7) надавати в письмовій формі свої пояснення, зауваження або заперечення до акта контролю;

8) оскаржувати в установленому законом порядку акт перевірки, розпорядження про усунення виявлених порушень, неправомірні дії (бездіяльність) органів державного контролю та їх посадових осіб.

Стаття 13. Обов'язки суб'єкта господарювання

Суб'єкт господарювання під час здійснення державного контролю зобов'язаний:

- 1) допустити посадових осіб органу державного контролю до здійснення перевірки за умови дотримання ними передбаченого цим Законом порядку її здійснення;
- 2) виконувати вимоги органу державного контролю щодо усунення виявлених порушень вимог законодавства;
- 3) надавати доступ до рухомого або нерухомого майна, безпосередньо надати зразки продукції чи створити умови для їх відбору, надати документи, пояснення, довідки, відомості з питань, що виникають під час перевірки, відповідно до закону та рішення суду;
- 4) одержувати примірник акта перевірки та розпорядження органу державного контролю про усунення виявлених порушень.

Стаття 14. Відповідальність у сфері державного контролю за господарською діяльністю

1. Шкода, завдана фізичній чи юридичній особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю посадової або службової особи органу державного контролю, відшкодовується за рахунок коштів відповідних бюджетів, передбачених для фінансування цього органу, незалежно від вини такої посадової або службової особи.

2. Посадова або службова особа органу державного контролю несе відповідальність у порядку регресу в розмірі виплаченого з відповідного бюджету відшкодування у зв'язку з незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю такої посадової або службової особи.

3. Невиконання розпоряджень щодо усунення порушень вимог законодавства, виявлених під час здійснення перевірки, тягне за собою застосування до суб'єкта господарювання штрафних санкцій у порядку, встановленому законом. У разі застосування санкцій за порушення вимог законодавства, зокрема, якщо законом передбачаються мінімальні та максимальні розміри санкцій, враховується принцип пропорційності порушення і покарання.

4. Юридичні особи, громадяни та громадські організації, які подали безпідставне звернення про порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства, несуть відповідальність, передбачену законом.

Стаття 15. Громадський захист прав суб'єктів господарювання

1. Громадські організації мають право під час здійснення перевірки захищати права і законні інтереси суб'єктів господарювання.

2. Суб'єкт господарювання може залучати третіх осіб з метою захисту своїх прав та законних інтересів у ході здійснення заходів державного контролю.

Треті особи мають право:

- 1) бути присутніми під час здійснення перевірки;

- 2) знайомитися з документами та відомостями, що стосуються здійснення перевірки;
- 3) представляти інтереси суб'єкта господарювання перед органами державного контролю в порядку, встановленому законом;
- 4) здійснювати інші дії в інтересах суб'єкта господарювання у встановленому законом порядку.

Стаття 16. Оскарження рішень органів державного контролю

Суб'єкт господарювання має право звернутися до відповідного центрального органу виконавчої влади або до суду щодо оскарження рішень органів державного контролю.

У разі надходження такого звернення суб'єкта господарювання відповідний центральний орган виконавчої влади зобов'язаний розглянути його в установленому законом порядку.»

2. У Розділі III Кодексу адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2005, № 35-36, № 37, ст. 446 із наступними змінами) Главу 6 доповнити статтею 183-7 такого змісту:

«Стаття 183-7. Особливості провадження у справах щодо вжиття заходів державного контролю до суб'єкта господарювання

1. Орган державного контролю подає позовну заяву про вжиття заходів державного контролю (проведення перевірки, призупинення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг) до адміністративного суду за місцезнаходженням відповідного суб'єкта господарювання.

2. Позовна заява повинна містити обґрунтування вимог для ухвалення рішення про вжиття заходів державного контролю відповідно до закону. У заяві зазначаються дані про суб'єкт господарювання, строки, підстави проведення перевірки або здійснення призупинення виробництва або реалізації продукції, виконання робіт або надання послуг, дії, що повинні бути проведені під час здійснення заходів контролю та докази, що це обґрунтовують.

3. Про відкриття провадження у справі суд виносить ухвалу впродовж 72 годин з дня її отримання. Копія ухвали разом з копією позовної заяви та доданих до неї документів невідкладно надсилається рекомендованим листом з повідомленням про вручення відповідачу.

4. Відповідач або його представник впродовж 48 годин з дня одержання такої ухвали та копій документів може подати до канцелярії суду заперечення проти позову та відповідні докази.

5. Суддя розглядає справу одноособово у порядку письмового провадження. За результатами розгляду справи суддя, оцінивши повідомлені позивачем, відповідачем обставини, за наявності достатніх підстав приймає рішення. У разі недостатності повідомлених позивачем обставин або якщо за результатами розгляду поданого відповідачем заперечення суд дійде висновку про неможливість ухвалення рішення без проведення судового засідання та виклику осіб, які беруть участь у справі, суд приймає ухвалу про розгляд справи на відкритому засіданні. Така ухвала не підлягає оскарженню.

6. Адміністративна справа щодо вжиття органами контролю заходів державного контролю до суб'єкта господарювання вирішується судом протягом десяти днів.

7. Позивач має право у ході розгляду справи відкликати її до виходу суду до нарадчої кімнати. Повторне подання позовної заяви з тих самих підстав не допускається.

8. Рішення за результатами розгляду справи складається та підписується у день її прийняття, а її копії не пізніше наступного дня надсилаються сторонам рекомендованим листом із повідомленням.

9. У рішення суду зазначаються:

- 1) дата, час та місце її прийняття;
- 2) найменування адміністративного суду, прізвище та ініціали судді, який прийняв постанову;
- 3) ім'я (найменування) сторін;
- 4) предмет адміністративного позову;
- 5) положення законів, якими суд керувався і на підставі яких задоволено позов;
- 6) висновок суду про повне або часткове задоволення (у тому числі перелік дозволених дій, пов'язаних з здійсненням державного контролю) чи відмову у задоволенні вимог адміністративного позову з посиланням на досліджені судом докази
- 7) розподіл судових витрат;
- 8) строк набрання постановою законної сили та порядок її оскарження.

10. Постанова може бути оскаржена відповідачем в апеляційному порядку. Скарга розглядається апеляційним судом колегіально у порядку, встановленому для розгляду справи судом першої інстанції.

11. У разі оскарження в апеляційному порядку, судові рішення апеляційної інстанції у такій справі є остаточним і оскарженню не підлягає.»

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.
2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
забезпечити перегляд і приведення відповідними центральними органами
виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Голова Верховної Ради
України